



Aan: Gemeenteraad
p/a: raadsgriffier (verzonden griffiemailadres)

Betreft: Herfstbrief 2024 Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

Den Haag, 21 november 2024

Geachte gemeenteraad,
Geachte raadsleden!

Het werk van raad en raadsleden vergt permanente aandacht. Dat is ons gebleken rondom het gesprek van een 35-tal raadsleden met de nieuwe geïnteresseerde minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw Judith Uitermark. We hebben haar als raadsleden in dat gesprek een goed en veelkleurig beeld kunnen schetsen van wat ons als raadsleden bezig houdt. Dat we ons zorgen maken over bedreigingen, dat we met veel plezier en passie ons inzetten voor onze inwoners, dat we ons druk maken over een gelijke positie voor raadsleden met een uitkering, dat we ons zorgen maken over de aantrekkelijkheid van het raadswerk in de toekomst, dat we geen raadslid zijn geworden om alleen maar te bezuinigen, dat we graag willen dat de verlofvormen ook voor volksvertegenwoordigers worden verruimd, en zo kan ik nog wel even doorgaan.

Het gesprek toonde aan dat het belangrijk is dat er een stem en een geluid is van en namens raad en raadsleden in Den Haag. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden probeert dat zo goed mogelijk te doen. Daarom zijn wij blij dat de vereniging dit jaar is gegroeid naar meer dan zesduizend leden. Meer leden helpt en versterkt onze positie als belangenbehartiger voor raad en raadsleden bij parlement, ministerie en de VNG! Deze organisaties en instellingen weten daardoor steeds beter dat er niet zomaar voorbijgegaan kan worden aan de inbreng van raad en raadsleden. Bijvoorbeeld als het gaat om de rol en positie van de raad in de selectie- en wervingsprocedure voor een nieuwe burgemeester. Er zijn nog steeds commissarissen van de koning die zelf die selectie willen bepalen. Als vereniging moeten wij hen en anderen die nieuw zijn in de raad er op attenderen dat de spelregels sinds 2002 heel anders zijn geworden en dat de vertrouwenscommissie uit de raad bepaalt wie op gesprek komt.

In deze Herfstbrief vertellen wij graag wat de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft gedaan in het afgelopen jaar, maar ook wat we in 2025 van plan zijn. Belangenbehartiging en ondersteuning van raadsleden zijn onze belangrijkste taken om de rol en positie van raadsleden, zowel individueel als collectief, te versterken. Want; een sterke raad doet ertoe! Wij geloven dat investeren in betere en meer ondersteuning van raad en raadsleden van cruciale betekenis is om het raadswerk uit te kunnen blijven voeren als lekenbestuur. Als raadslid kun je écht het verschil maken.

Heel veel succes en plezier met deze belangrijke taak.

Hanneke Willemstein, voorzitter Nederlandse Vereniging voor Raadsleden



Wat deed de vereniging in 2024 voor u en wat gaan we doen?

Belangenbehartiging

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden behartigt de belangen van alle Nederlandse raadsleden bij ministeries, de Tweede Kamer en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Onze inzet: de rol en de (rechts)positie van raad en raadsleden versterken.

Wat hebben we het afgelopen jaar gedaan? Wij zitten aan tafel bij het ministerie van BZK om rechtspositionele zaken voor raadsleden te verbeteren. Een eenvoudig jaar is het niet geweest want omdat de formatie voor een nieuw kabinet veel tijd in beslag nam, zien we dat het nemen van besluiten door minister en ministerie worden uitgesteld. Onze inzet is er dus vooral op gericht geweest om belangrijke zaken op tafel te houden, zoals:

- **Modernisering van de verlof- en vervangingsregeling.** De vertrokken minister van Binnenlandse Zaken heeft modernisering van de verlofvormen voor raadsleden afgewezen. We zijn het daarmee oneens, en weten ons gesteund door het adviescollege Rinnooy Kan, zie ook: [Adviescollege: Ook verruiming verlofvormen raadsleden | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

De gesprekken die we hebben gevoerd met de nieuwe minister en de nieuwe Tweede Kamer heeft er in ieder geval toe geleid dat vanuit het parlement onze wens om snel met duidelijkheid te komen – met het oog op de raadsverkiezingen en de kandidaatstelling van nieuwe kandidaten – is opgepakt, zie de breed aanvaarde Kamermotie waarin brede steun voor de modernisering van de verlof- en vervangingsregeling wordt uitgesproken, zie: [Brede steun Tweede Kamer voor modernisering verlofregeling raadsleden | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

- **Het nieuwe stembiljet.** We hebben in 2024 voortdurend aandacht gevraagd voor de onwenselijke ontwikkeling om het stembiljet te wijzigen in een biljet zonder namen en met alleen maar nummers van kandidaten en logo's van partijen. Volgens de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden geldt dat: **onze democratie een personendemocratie is en geen nummerdemocratie.** Zie:

[Stemmen op personen, niet op nummers en logo's | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

[Nederlandse Vereniging voor Raadsleden volgt experiment stembiljet met argusogen | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

[Proef nieuw stembiljet: meer ongeldige stemmen | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

[Nieuwe stembiljetten onwenselijk voor Nederlandse Vereniging voor Raadsleden | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)



- **De positie van de griffier als eerste ondersteuner van de raad.** De VNG, heeft mede dankzij onze inzet, een en andermaal uitgesproken dat voor de griffier gebruik gemaakt dient te worden van één profiel en heeft daarbij aangegeven dat de waardering aan dient te sluit op de salarisindeling van de burgemeester. Hoe die uitspraak gelezen dient te worden, hebben we uitgelegd in een brief aan alle leden van de werkgeverscommissies: deel de griffier in op min 1 of min 2 ten opzichte van de burgemeester, zie ook: [‘Schaal griffier in op min 1 of min 2 onder burgemeester’ | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

Het is voor u als raadslid en raad goed te weten dat wij vooral uit de hoek van gemeentesecretarissen hierover opmerkingen krijgen. Wat ons opvalt in die reacties: het is nog steeds geen vanzelfsprekendheid dat de raadsgriffier als belangrijkste ondersteuner en ambtenaar van de raad in de lokale driehoek met de burgemeester en gemeentesecretaris op voet van gelijkwaardigheid wordt gepositioneerd en gewaardeerd. Wij herhalen graag dat het belangrijk is dat uw raad werkt met de modelinstructie voor de griffier, zie: [Nieuwe ambtsinstructie voor griffiers beschikbaar | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

- Een aantal knelpunten is nog niet opgelost, mede vanwege de lange demissionaire periode van de minister. Het gaat dan in de eerste plaats om het vastleggen dat het voorzitterschap van de raadscommissies een zware functie is. Hiervoor is door de grote gemeenteraden gepleit, en wij doen er in onze lobby op de Haagse tafels alles aan om dit verzoek op tafel te houden en daarover positief te besluiten.
- Ook nog geen besluit is er genomen om te komen tot een landelijke regeling die bepaalt dat het lidmaatschap van de werkgeverscommissie een zware functie is. Gemeenteraden mogen dat onder de huidige regels zelf regelen, maar wij menen dat het in het belang van de goede uitoefening van de werkgeversfunctie van de raad is als landelijk wordt vastgelegd dat het lidmaatschap van de werkgeverscommissie een zware functie is.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft een rapport uitgebracht over de positie van raadsleden met een uitkering. Die positie is ongelijkwaardig ten opzichte van de positie van raadsleden zonder uitkering, zie: [Raadslidmaatschap onnodig onaantrekkelijk voor uitkeringsgerechtigden | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden zet zich in voor de positie van commissieleden, die geen raadslid zijn. We hebben veel vragen gekregen over de wijze van vergoeding voor deze burgerleden die onder 39 verschillende benamingen (steunfractielid, fractievolger, etc.) actief zijn en de pleidooien om wat meer structureel bijvoorbeeld een vrijwilligersvergoeding toe te



kennen, zijn niet gelukt, zie: [Geen vaste vergoeding voor Commissieleden | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

Belangenbehartiging: wat gaan we doen in 2025?

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft voor de nieuwe raadsperiode als het gaat om onze agenda op het gebied van belangenbehartiging diverse speerpunten in het vizier. De belangrijkste zijn:

+ **De aantrekkelijkheid van het raadswerk:** het raadswerk moet aantrekkelijk blijven en raadsleden willen ertoe doen. We hebben daarom bij de nieuwe minister bepleit dat er in 2025 een campagne vanuit het ministerie wordt gevoerd om inwoners enthousiast te maken voor het raadswerk.

+ **Een hogere vergoeding.** De vergoeding voor raadsleden zodanig verhogen dat deze het voor alle raadsleden mogelijk maakt om overdag te vergaderen. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden werkt aan een lobbytraject om dit in 2025 verder uit te voeren.

+ **Modernisering van de vervangingsregeling (flexibele en moderne vervangingsregeling plus modernisering verlofvormen)** ten einde ruim voor de raadsverkiezingen van 2026 helderheid te hebben over deze modernisering, met het oog op de werving van nieuwe raadsleden. Doel: vervangingsregeling versoepelen zodat het raadslidmaatschap aantrekkelijker is en wordt voor raadsleden uit alle groepen van de samenleving. Bovendien modernisering van de verlofvormen ook voor raadsleden, want in de huidige tweeverdienerssamenleving is dat nodig om er voor te zorgen dat er grotere groepen inwoners gemakkelijker actief kunnen worden binnen de lokale democratie;

+ **De rechtspositie van raadsleden met een uitkering** in vergelijking met raadsleden met een baan verbeteren en ervoor zorgen dat dit voor de raadsverkiezingen is verbeterd. Doel: het ervaren nadeel voor (kandidaat)raadsleden met een uitkering wegnemen.

+ De informatiepositie van de raad versterken (in samenwerking met de Vereniging van Griffiers);

+ **Versterken van de rechts- en rolpositie van commissieleden** (burgerleden of een van de andere bijna veertig termen zoals steunfractielid, fractievertegenwoordiger, etc.), waaronder een passende vergoeding voor commissieleden. Commissieleden hebben in een recent door de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden uitgevoerd onderzoek aangegeven dat hun vergoeding hoger moet en dat meer opleiding nodig is. Als Nederlandse Vereniging voor Raadsleden maken we een plan hoe we dit kunnen realiseren, graag met uw inzet.

+ De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden wil onderzoeken hoe **fractieondersteuning** in financiële zin beter landelijk geregeld en gefaciliteerd kan worden.

+ De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden wil in 2025, met het oog op de raadsverkiezingen van maart 2026, vooral zich sterk maken dat gemeenteraden geleerde lessen delen in een **overdrachtsdocument** zodat de nieuwe raad een betere startpositie krijgt.

+ Een van de actiepunten in 2025 wordt ook dat de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden campagne voert om de rol van de raad in het proces van **collegevorming** te versterken. Het gezag van de raad is in het geding,



vanwege de dalende opkomstcijfers, en daarom is het ook belangrijk om als raad te laten zien dat het proces van collegevorming geen zaak is van enkele partijen maar een verantwoordelijkheid van de gehele raad.

Kortom, er is nog meer dan voldoende werk te doen om de rol- en rechtspositie van raad en raadsleden te versterken, ook in 2025 en zeker op weg naar de raadsverkiezingen van 2026.

Samenwerking

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft voor het realiseren van haar speerpunten niet alleen een samenwerkingsverklaring met de Vereniging van Griffiers gesloten (zie: [Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en Vereniging van Griffiers bundelen krachten | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)) maar ook werken wij samen met Raden in Verzet, een samenwerking die er op is gericht dat raadsleden straks meer te kiezen hebben dan alleen maar bezuinigingen uit te voeren (zie: [Raden in Verzet en Nederlandse Vereniging voor Raadsleden slaan handen ineen | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)). Daarnaast werkt de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden samen met de vereniging voor Rekenkamers voor het versterken van de Rekenkamer als hulptroep van de raad. Met het Nederlands Genootschap van Burgemeesters voeren we het overleg over hoe en op welke wijze de burgemeester voor alle raadsleden ook als de raadsvoorzitter wordt gezien.

Democratieagenda

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft een Democratieagenda met als belangrijkste doelen: het versterken van de rol en de positie van de raad (gezag, macht en tegenmacht), de aantrekkelijkheid van het raadslidmaatschap vergroten, en het duurzaam maken (meer diversiteit en inclusiviteit stimuleren) van het raadslidmaatschap als ook de weerbaarheid van raadsleden vergroten.

Wat hebben we gedaan?

We hebben op 5 april 2024 een Dag voor de Raad in Rotterdam gehouden, met bijdragen van een 6-tal plenaire sprekers:

- + Ahmed Aboutaleb: [Aboutaleb in Dag voor de Raad 2024: leiders gevraagd die macht delen | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
- + Ilja Pfeijffer: [Pfeijffer op Dag voor de Raad 2024: dictatuur massa dreigt | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
- + Geerten Boogaard: [Drie tegeltjeswijsheden voor raadsleden | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
- + Sander Schimmelpenninck: [Schimmelpenninck: sociale media ondermijnen democratie | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
- + Geerten Waling: [Steek extra geld in de lokale omroep | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
- + Hanneke Willemstein: [Gemeenteraden dienen zichzelf serieus te nemen | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)



In het kader van onze Democratieagenda zijn we ook aan de slag gegaan met het project Raadslid en het goede voorbeeld. Dat gaat over de verantwoordelijkheid van de raad voor de wijze van debat voeren en de omgangsvormen in de raadsvergadering: meer op de inhoud of meer op de persoon? We hebben hierover het gesprek gevoerd met raadsleden, griffiers en burgemeesters. In het verlengde hiervan start er in december een leergang democratische weerbaarheid met de vraag hoe word je een sterker raadslid in onstuimige tijden, zie: [Sterker raadslid in onstuimige tijden \(Utrecht\) | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

In 2024 hebben we ook gesprekken gevoerd met griffier, burgemeesters, wethouders en raadsleden over de rol van de raad in het proces van collegevorming. We hebben daarin besproken of en op welke wijze er een handreiking nodig is, hoe de voorbereidingen op het proces van collegevorming het beste kunnen worden ingericht en of er in het reglement van orde een en ander dient te worden vastgelegd. Wij verwachten nog dit jaar uw raad meer informatie hierover te kunnen verstrekken. Bovendien gaan we in 2025 over dit onderwerp informatieve regionale bijeenkomsten houden.

Wat gaan we doen?

We houden op vrijdag 13 juni 2024 onze jaarlijkse Dag voor de Raad. Deze zal dit keer in het teken staan over welke geleerde lessen draag je als raad over naar de nieuwe raad.

Hoofdthema in onze Democratieagenda van 2025 is overdracht naar de nieuwe raad. We doen dat aan de hand van een aantal specifieke projecten:

- Start- en inwerkprogramma

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden gaat samen met de Vereniging voor Griffiers een voorbeeld opstellen en publiceren met alle relevante informatie over de keuzes en keuzemomenten om te komen tot een start- en inwerkprogramma voor de nieuwe raad.

- Raad en collegevorming

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden komt met een handreiking voor het proces van collegevorming inclusief een tijdsbalk met belangrijke keuzemomenten, niet alleen tijdens het proces van collegevorming maar ook voorafgaande aan het proces van collegevorming, te beginnen in het voorjaar van 2025.

- Overdracht naar nieuwe raad

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden komt met een concept-overdrachtsdocument dat de huidige raad kan gebruiken om de nieuwe raad een betere start te bieden.

- Diversiteit & inclusiviteit

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden is voornemens om aan de hand van interviews met raadsleden te laten zien wat het belang van diversiteit en inclusiviteit is voor de raad en hoe daarmee wordt omgegaan en welke lessen geleerd kunnen worden.

- Sterke raad



De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden komt met een publicatie – het streven is om dat eind maart 2025, een jaar voor de raadsverkiezingen, te doen – over een groot aantal vragen en antwoorden op hoe de raad een sterke raad kan zijn/kan worden.

We gaan, zoals we dat in 2024 ook hebben gedaan, onze bijdrage leveren aan de gesprekken met raadsleden (en collegeleden) over hoe om te gaan met agressie, intimidatie en geweld. De zogeheten On Tour-gesprekken maken onderdeel uit van het programma van het Ondersteuningsteam Netwerk Weerbaar Bestuur. Het doel: agressie, intimidatie en geweld horen niet bij de lokale democratie. Daarbij hebben wij ook aandacht voor de omgangsvormen tussen politieke ambtsdragers in het gemeentehuis.

Opleiding en toerusting

Raadsleden leren het meeste van elkaar, zo weten wij uit ervaring. Daarom faciliteert de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden bijeenkomsten van en voor raadsleden. We doen dat online én met fysieke bijeenkomsten met als doel: kennis vergroten, inzicht en bewustwording over vaardigheden en competenties en over het belang welke houding wenselijk is om een succesvol raadslid te zijn.

Wat hebben we gedaan en wat gaan we doen?

We hebben in 2024 specifieke leer- en ontwikkelbijeenkomsten gehouden over de rol en positie van de griffier (de trainingen werkgeversfunctie van de raad) en over de begroting en de rol van de raad daarbij (trainingen begrotingsfunctie van de raad).

Daarnaast bieden wij raadsleden in onze Raadsacademies en met de Raad op Zaterdag die we samen met anderen organiseren, allerlei deelsessies over inhoud van het raadswerk en over vaardigheden en competenties om het raadswerk slimmer te doen.

Ook hebben we in 2024 een zogeheten Zomerraad gehouden waarin we met een groep raadsleden/fractievoorzitters over tal van facetten van het raadswerk het gesprek hebben gevoerd over wat er nodig is om de rol en positie van raad en raadsleden te versterken.

1. Hulpmiddelen voor het raadswerk

We hebben diverse hulpmiddelen om het raadswerk slimmer en handiger te doen:

Leeromgeving in nieuwe jas.

We hebben de Leeromgeving waarin raadsleden 24 uur per dag 7 dagen per week terecht kunnen om hun kennis en vaardigheden te vergroten in een nieuw jasje gestoken, zie: [Online leeromgeving voor raadsleden vernieuwd | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](https://academieportal.nl/raadsleden/?toremove=/raadsleden&goback=leeromgeving.raadsleden.nl). Maak als je dat nog niet hebt gedaan een persoonlijke login:

<https://academieportal.nl/raadsleden/?toremove=/raadsleden&goback=leeromgeving.raadsleden.nl>



Competentiescan - Wat zijn uw kwaliteiten als raadslid?

Op welke punten wilt u zichzelf in deze raadsperiode verder ontwikkelen? Met de gratis competentiescan krijgt u inzicht in uw sterke punten en ontwikkelpunten. U krijgt een persoonlijk advies welke competenties uit het profiel voor raadsleden u nog verder kan ontwikkelen en welke trainingen daarbij passen. De competentiescan vindt u op de website van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden: [Competentiescan voor raadsleden! | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#). Via deze link vindt u ook een twaalfstal filmpjes over vaardigheden als onderhandelen, analyseren, samenwerken en communiceren.

Tip: u kunt voor de start van een gezamenlijk ontwikkeltraject de competentiescan ook als gehele raad of deel van de raad invullen. U krijgt dan van ons een advies voor te nemen ontwikkelstappen.

Opleidingsprogramma, Raadstegels en Overdrachtsdocument

Het fundament voor ons opleidingsprogramma voor raadsleden vormt het basisopleidingsprogramma dat drie kernpunten bevat:

1. Basisopleidingsprogramma (zie: [opleidingsprogramma_website.pdf \(raadsleden.nl\)](#))

In dit programma staan de belangrijkste need-to-know's voor raadsleden. Het geldt als basis voor het gehele ondersteunings- en opleidingsaanbod voor raadsleden;

2. Negen raadstegels voor een sterke raad (zie: [Bereid je als raad voor op nieuwe raadsperiode en voorkom verrassingen | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#))

Om als raad een sterke, krachtige en invloedrijke raad te zijn, is het belangrijk om op een 9-tal thema's (raadstegels) het verschil te maken.

2. Publicaties

Om het leren van elkaar als raadslid te bevorderen, hebben we in 2024 diverse publicaties uitgebracht:

Raadsledengids

In de zomer van 2024 hebben alle leden van onze vereniging de Raadsledengids ontvangen. Deze is ook digitaal beschikbaar met een overzicht van de relevante artikelen:

[Raadsledengids 2024: Hoe maak ik betere keuzes als raadslid? | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

[Raadsledengids: Kies het raadswerk waar je energie van krijgt | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

[Raadsledengids: werkbezoek als inspiratiebron voor het raadswerk | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

[Raadsledengids: het hoe en waarom van keuzes maken | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

[Raadsledengids: tips voor efficiënt lezen | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

[Raadsledengids: focus op hoofdzaken | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)



[Raadsledengids: 25 tips om bij de les te blijven als raadslid | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
[Raadsledengids: leren voor een nieuwe kijk op raadswerk | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

Voor andere publicaties zie ook onze speciale pagina op de website over uitgebrachte publicaties, zoals de handreiking grip op grote projecten en de handreiking regionale samenwerking: [Publicaties | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

Wat gaan we doen in onze opleidings- en toerustingsagenda?

Voor het opleiden en toerusten van raadsleden gaan we vooral in de eerste helft van het jaar nog een aantal specifieke trainings- en leerbijeenkomsten houden over: het begrotingsproces, de rol van de raad als werkgever (in kleine gemeenten), de rol van de raad in het proces van collegevorming en samen met de Wethoudersvereniging gaan we trainingen houden voor raadsleden die wethouder willen worden.

Verder bereiden we een specifiek trainingsprogramma voor kandidaat-raadsleden voor die in 2026 lid worden van de nieuwe gemeenteraad.

In onze opleidings- en toerustingsagenda gaan we ook aandacht besteden aan een aantal specifieke onderwerpen:

- De rol van de rekenkamer voor de raad
- Wat het betekent voor je democratische weerbaarheid om raadslid te zijn en hoe doe je dat dan?
- En welke lessen zijn er om de raad als onderdeel van de democratische rechtsstaat een goede en krachtige rol te geven?

Onderzoek

Om zaken aan de orde stellen, is het belangrijk te weten wat de mening van raadsleden is. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden doet daarom onderzoek naar waar u als raadslid tegenaan loopt en aan welke ondersteuning behoefte is.

Wat hebben we gedaan?

Ook in 2024 hebben we diverse onderzoeken gepubliceerd met daarin tips en aanbevelingen voor raadsleden en raden om het raadswerk beter te doen:

+ Over de rol en positie van praktische opgeleide raadsleden in de wereld van de gemeenteraad: [4 op de 10 raadsleden vindt het lastig om de raadsvergadering te volgen | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);



- + Over het verschil met een college dat uitsluitend uit vrouwelijke bestuurders bestaat: [Vrouwen in college maakt inhoudelijk geen verschil | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Vergadermodel van de raad: [Vier op de tien raadsleden wil ander vergadermodel | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over de betekenis van chat-GPT voor raadsleden: [ChatGPT maakt raadswork efficiënter | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over de rol van de raad in de regionale energiestrategie (RES): [Friese raadsleden worstelen met keuze voor windmolens en zonneparken | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over het dualisme: hoe raadsleden van oppositie en coalitie samen kunnen zorgen voor een sterke gemeenteraad: [Onderzoek: vijf tips voor minder coalitie-oppositie en een sterkere raad | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over wat de belangrijkste thema's zijn voor raadsleden: [Wonen belangrijker probleem dan immigratie | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over hoe raadsleden oordelen over de klankbordgesprekken van de raadscommissie die met de burgemeester spreekt over diens functioneren: [Evaluatie van de burgemeester is een samenspel raad en griffie | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over welke nevenfuncties met het raadslidmaatschap gecombineerd kunnen worden en of de raad daar zelf via commissies controle op moet uitvoeren: [Adviescommissie integriteit voor het voorkomen van belangenverstrengeling | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over het opstellen van agressieprotocollen in het kader van een weerbare democratie: [On Tour-sessies stimuleren tot opstellen Agressieprotocol | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#) en [Zeven tips voor een agressieprotocol | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over het onderzoek onder raadsleden en wethouders over wat er nodig is om raadsleden beter voor te bereiden op het wethouderschap: [Raadsleden met wethoudersambities hebben behoefte aan meer begeleiding | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#);
- + Over de rol van de raad in regionale samenwerking en dan in het bijzondere de nieuwe regionale adviescommissies, zie: [Regionale adviescommissie: onbekend en weinig bemind | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#). In dit onderzoek is ook gevraagd naar hoe raadsleden over de regionale energiestrategie (RES) oordelen. Daaruit blijkt dat raadsleden verdeeld zijn over de mate van betrokkenheid bij de RES.

De Nederlands Vereniging voor Raadsleden voert onderzoeken en houdt enquêtes onder raadsleden om in beeld te brengen wat raadsleden vinden en



op basis daarvan helderheid te krijgen wat er nodig is om de rol en positie van raad en raadsleden in de lokale democratie te versterken.

Lidmaatschap en de vereniging

Een belangrijke vorm van dienstverlening van onze vereniging is het beantwoorden van vragen van leden over rechts- en rolpositie. Als raadslid heeft u binnen de gemeente een wettelijk recht op ondersteuning, vergoedingen en toelagen en recht op bijvoorbeeld verlof. Op onze site vindt u een overzicht van de rechtspositieregelingen.

Op de belangrijkste vragen geven wij u antwoord op onze pagina Rechten van het Raadslid, zie: [Rechten van het Raadslid | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

Wanneer een raadslid vragen heeft over rol- of rechtspositie is er de mogelijkheid om ons te bellen, of te mailen. Dat kan via: [Stel uw vraag aan ons | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

Nieuwe website

Voor het verbeteren van onze dienstverlening is eind vorig jaar onze website vernieuwd. Belangrijkste speerpunten: het vergemakkelijken van de service aan raadsleden als het gaat om vragen over rol- en rechtspositie. Bovendien vergemakkelijken we de procedures voor het aanmelden voor bijeenkomsten, zodat u vlotter en meer gericht wordt geïnformeerd.

Onafhankelijk

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden is een onafhankelijke vereniging. De vereniging heeft een bestuur dat volledig bestaat uit raadsleden, gekozen door de leden, en beschikt over een bureau dat zijn werkzaamheden ten behoeve van raad en raadsleden uitvoert vanuit Den Haag. Voor dit bureau huurt de vereniging ruimte in het gebouw van de VNG, zoals verenigingen voor griffiers, wethouders en burgemeesters dat ook doen. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft een eigen financiële bedrijfsvoering waarbij de ledenvergadering in november (dit jaar op 16 november in Apeldoorn) de begroting vaststelt inclusief de hoogte van de contributie; de ledenvergadering in juni stelt elk jaar de jaarrekening vast. Wij bepalen zelf met de leden onze koers. Onze lobby is erop gericht om bij VNG, ministerie en parlement de rol en positie van raad en raadsleden te versterken.

Nieuwsbrieven

Om met u als raadsleden in contact te blijven zullen wij ook in 2025 alle leden wekelijks op de hoogte houden met onze nieuwsbrief. Alle raadsleden ontvangen elke maand een speciale nieuwsbrief over de online leeromgeving en over competenties & vaardigheden. Ook komen wij graag bij u langs! Wij zijn van plan om regiogewijs bezoeken af te leggen om van u te horen hoe het gaat en wat er nodig is. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden wil er graag voor u als raadslid (en commissielid) zijn!

Lidmaatschap

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft meer dan zesduizend leden. Wij zijn daar uiteraard blij mee. Meer leden helpt en versterkt onze positie als belangenbehartiger voor raad en raadsleden bij parlement,



ministerie en de VNG! Deze organisaties en instellingen weten daardoor steeds beter dat er niet zomaar voorbijgegaan kan worden aan de inbreng van raad en raadsleden!

Om de rol en de positie van raadsleden verder te versterken – door belangenbehartiging met name in Den Haag, maar ook door u als raadslid en gemeenteraad te ondersteunen met adviezen, tips en aanbevelingen in en door bijeenkomsten, opleidingen, competentiescan en trainingen en door onderzoek – en door het versterken van onze specifieke dienstverlening hopen we u nog beter te kunnen helpen en ondersteunen.

Het blijft daarom belangrijk niet alleen om lid te zijn maar ook om lid te blijven van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. Want hoe meer leden, hoe meer kennis we kunnen bundelen over hoe het raadswerk kan worden versterkt en des te beter we onze dienstverlening kunnen verzorgen. Alleen met elkaar kunnen we ervoor zorgen dat – ten behoeve van onze inwoners – een sterke raad ertoe doet.

Stuur deze mail ook vooral door naar diegenen voor wie het interessant kan zijn om lid te worden. Als raadslid (en commissielid) zijn er twee keuzes om lid te zijn: als individueel lid of als lid met de gehele raad samen, zie: [Lid worden | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

Voor vertrekkende raadsleden of geïnteresseerden is er de optie om "Vriend van" te worden, zie: [Vriend worden | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#).

Contact

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden is voor vragen of suggesties te bereiken op nummer 070-373 8195 of [per mail](#).

Volg ons op [X](#), [Facebook](#), [LinkedIn](#), [Instagram](#)